

УДК 373.3.016:811.111]:159.955

DOI <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2025.3.9>**Н. А. ОДАРЧУК***кандидат філологічних наук, доцент,**доцент кафедри практики англійської мови**Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк, Україна**Електронна пошта: natalylutsk@gmail.com**<https://orcid.org/0000-0002-2647-2159>***О. А. МІСЮК***магістрантка II курсу факультету іноземної філології,**Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк, Україна**Електронна пошта: oleksandra.misiuk@gmail.com***СОЦІАЛЬНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК РЕЗУЛЬТАТ КОМУНІКАТИВНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ**

У статті досліджується вплив комунікативно-орієнтованого підходу до навчання англійської мови на розвиток соціального інтелекту молодших школярів. Проаналізовано теоретичні засади формування соціального інтелекту в контексті іншомовної освіти, визначено специфіку комунікативно-орієнтованого навчання в початковій школі та встановлено кореляцію між рівнем володіння англійською мовою та показниками соціального інтелекту учнів. Соціальний інтелект розглядається як інтегративна характеристика особистості, що включає когнітивний, емоційний та поведінковий компоненти і визначає ефективність міжособистісної взаємодії. Комунікативно-орієнтований підхід характеризується створенням автентичних ситуацій спілкування, використанням інтерактивних методик, рольових ігор, проєктної діяльності, що активізує всі компоненти соціального інтелекту. Емпіричне дослідження проведено протягом 2024–2025 навчального року за участю 120 учнів 3–4 класів КЗЗСО «Луцького ліцею № 9 Луцької міської ради». Результати експерименту підтверджують статистично значущий вплив спеціально організованого комунікативно-орієнтованого навчання на розвиток соціального інтелекту: інтегральний показник в експериментальній групі зріс на 34% проти 7% у контрольній групі. Найбільший ефект зафіксовано у розвитку емоційного компонента та поведінкових навичок міжособистісної взаємодії. Механізмами впливу визначено створення численних ситуацій автентичної комунікації, безпечне експериментування з соціальними ролями, збагачення емоційного лексику, розширення соціально-культурних рамок сприйняття, природний розвиток навичок кооперації. Практична значущість дослідження полягає в розробці програми комунікативно-орієнтованого навчання англійської мови з акцентом на розвиток соціального інтелекту для початкової школи.

Ключові слова: соціальний інтелект, комунікативно-орієнтоване навчання, англійська мова, початкова школа, міжособистісна взаємодія, емоційна компетентність, молодші школярі.

Поставлення проблеми. Сучасна освітня парадигма переорієнтовує фокус з виключно академічних знань на формування комплексних компетентностей, серед яких соціальний інтелект посідає особливе місце. У контексті глобалізації та мультикультурності навчання іноземних мов, зокрема англійської, стає не лише засобом міжкультурної комунікації, а й потужним інструментом розвитку соціально-емоційних навичок особистості [Thornton 2018 : 104].

Молодший шкільний вік є сензитивним періодом для формування соціального інтелекту, оскільки саме в цей час відбувається активна соціалізація дитини, розширення кола між-

особистісних контактів та формування базових комунікативних патернів. Комунікативно-орієнтований підхід до навчання англійської мови, що передбачає автентичну взаємодію, рольові ігри, проєктну діяльність та колективне вирішення завдань, створює сприятливе середовище для розвитку компонентів соціального інтелекту [Richards 2006 : 13].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останніми роками проблематика соціального, так само як і емоційного, інтелекту набула популярності у вітчизняній педагогіці, психології, методології навчання (Харченко С. В., Одарчук Н. А., Хмельова І. І. та ін.). Зарубіжні науковці вивчають ці

питання протягом значно довшого часу; серед найвідоміших – Е. Торндайк, Дж. Гілфорд, Д. Гоулман, Р. Стернберг, Н. Кантор, Дж. Кілстром. Комунікативно-орієнтований підхід до навчання іноземних мов розроблявся Д. Хаймсом, Д. Вілкінсом, Г. Віддоусоном, К. Кендіном, М. Канале, М. Свейн, В. Літлвудом, Дж. Річардсом. Зв'язок між вивченням іноземних мов та соціальним розвитком дітей вивчали К. Торнтон, Р. Дьоррнсей.

Однак бракує комплексних досліджень впливу комунікативно-орієнтованого навчання англійської мови саме на розвиток соціального інтелекту молодших школярів, що зумовлює актуальність нашого дослідження. **Мета статті** – теоретично обґрунтувати та емпірично дослідити вплив комунікативно-орієнтованого навчання англійської мови на розвиток соціального інтелекту учнів початкової школи.

Результати та дискусії. Концепція соціального інтелекту вперше була представлена Е. Торндайком у 1920 році як здатність розуміти інших людей та діяти мудро у міжособистісних стосунках [Thorndike 1920 : 228]. Пізніше Дж. Гілфорд розробив багатофакторну модель інтелекту, виокремивши соціальний інтелект як окрему складову, що включає здатність до розуміння поведінки людей, вербальної та невербальної експресії [Guilford 1967 : 476].

Сучасні дослідники розглядають соціальний інтелект як інтегративну характеристику особистості, що включає когнітивний, емоційний та поведінковий компоненти [Sternberg, Smith 1985 : 170; Kihlstrom, Cantor 2000 : 362]. Д. Гоулман у теорії емоційного інтелекту підкреслює роль емпатії, соціальної обізнаності та навичок управління стосунками [Goleman 2018 : 84].

За структурою соціальний інтелект молодших школярів включає декілька взаємопов'язаних компонентів. Когнітивний компонент охоплює здатність до соціальної перцепції, розуміння намірів та мотивів поведінки інших, прогнозування розвитку міжособистісних ситуацій. Емоційний компонент передбачає розпізнавання емоційних станів, емпатію, емоційну саморегуляцію [Goleman 2018 : 112]. Поведінковий компонент включає комунікативні навички, здатність до кооперації, конструктивного вирішення конфлік-

тів та соціальної адаптації [Sternberg, Smith 1985 : 175].

Комунікативно-орієнтоване навчання (Communicative Language Teaching) виникло в 70-х роках XX століття як альтернатива традиційним граматико-перекладним методам [Littlewood 1981 : 1]. Основоположники підходу наголошували на необхідності формування комунікативної компетентності, що передбачає не лише знання мовних структур, а й здатність використовувати їх у реальних ситуаціях спілкування [Hymes 1972 : 277; Canale, Swain 1983 : 5].

Принципи комунікативно-орієнтованого навчання включають автентичність комунікації, значущість змісту, орієнтацію на учня, інтеграцію мовних навичок, використання інтеракції як засобу навчання, розвиток автономності учнів [Richards 2006 : 22]. У початковій школі ці принципи реалізуються через ігрові методики, драматизацію, проектну роботу, парну та групову взаємодію [Widdowson 1978 : 67].

Оволодіння іноземною мовою в комунікативній парадигмі створює унікальні умови для розвитку соціального інтелекту [Thornton 2018 : 107]. По-перше, вивчення мови іншої культури розширює когнітивні рамки сприйняття соціальної реальності, формує культурну сензитивність та здатність до децентрації. По-друге, комунікативні вправи на іноземній мові вимагають постійної уваги до партнера, розпізнавання його комунікативних намірів, що активізує механізми соціальної перцепції [Richards 2006 : 28].

Рольові ігри англійською мовою розвивають здатність до прийняття перспективи іншої людини, емпатійне розуміння, моделювання соціальних ситуацій. Групова робота над проектами формує навички кооперації, розподілу відповідальності, конструктивної комунікації. Обговорення проблемних ситуацій розвиває здатність до аналізу міжособистісних конфліктів та пошуку шляхів їх вирішення.

Емпіричне дослідження проводилося протягом 2024–2025 навчального року на базі КЗЗСО «Луцький ліцей 9 Луцької міської ради». У дослідженні взяли участь 120 учнів 3–4 класів, які були розподілені на експериментальну (60 осіб) та контрольну (60 осіб)

групи. Методи дослідження: теоретичний аналіз психолого-педагогічної літератури з проблеми дослідження; педагогічний експеримент (констатувальний, формувальний та контрольний етапи); психодіагностичне тестування (адаптована методика дослідження соціального інтелекту Дж. Гілфорда та М. Саллівена для молодшого шкільного віку); спостереження за поведінкою учнів у процесі навчальної взаємодії; анкетування вчителів та батьків; методи математичної статистики (t-критерій Стюдента для незалежних вибірок).

В експериментальній групі впроваджувалася спеціально розроблена програма комунікативно-орієнтованого навчання англійської мови з акцентом на розвиток соціального інтелекту. Програма включала тематичні блоки *“Emotions and Feelings”*, *“Friendship and Cooperation”*, *“Conflict Resolution”*, *“Understanding Others”*, реалізовані через інтерактивні методики [Thornton 2018 : 110].

Контрольна група навчалася за стандартною програмою з англійської мови з переважанням традиційних методів навчання.

Результати експериментального дослідження. На початковому етапі дослідження було проведено діагностику рівня розвитку соціального інтелекту в обох групах. Результати показали відсутність статистично значущих відмінностей між експериментальною та контрольною групами за всіма компонентами соціального інтелекту ($p > 0,05$), що підтверджує коректність формування вибірок.

Аналіз початкових даних виявив, що 42% учнів мають середній рівень розвитку соціального інтелекту, 35% – нижчий за середній, і лише 23% демонструють рівень вищий за середній. Найбільші труднощі молодші школярі відчували у розпізнаванні складних емоційних станів, прогнозуванні поведінки інших в неоднозначних ситуаціях та конструктивному вирішенні міжособистісних конфліктів.

Протягом навчального року в експериментальній групі систематично впроваджувалися комунікативно-орієнтовані методики, спрямовані на розвиток соціального інтелекту. Блок *“Emotions and Feelings”* включав вправи на розпізнавання емоцій за мімікою, інтонацією, мовою тіла. Використовувалися emotion cards, storytelling з подальшим обговоренням почут-

тів персонажів, рольові ігри з вираженням різних емоційних станів англійською мовою [Goleman 2018 : 156]. Особливу увагу приділялося розширенню емоційного словника англійською мовою та вмінню описувати власні емоції та емоції інших.

Блок *“Friendship and Cooperation”* фокусувався на розвитку навичок командної роботи. Учні виконували спільні проекти англійською мовою (створення class magazine, організація mini-performances, колективні презентації), що вимагало узгодження дій, розподілу ролей, взаємодопомоги [Richards 2006 : 35]. Використовувалися pair work та group work activities з обов'язковою рефлексією.

Блок *“Conflict Resolution”* розвивав здатність до конструктивного вирішення конфліктних ситуацій. Через драматизацію та role-play учні програвали типові конфліктні ситуації (sharing toys, making decisions, dealing with disagreement) та шукали мирні способи їх вирішення англійською мовою [Littlewood 1981 : 44].

Блок *“Understanding Others”* спрямовувався на розвиток емпатії та здатності до прийняття перспективи іншої людини. Використовувалися вправи типу *“Put yourself in their shoes”*, обговорення дилем, аналіз мотивів поведінки літературних персонажів [Thornton 2018 : 112]. Особлива увага приділялася міжкультурному аспекту – порівнянню культурних особливостей комунікації, розумінню різноманітності світосприйняття.

Повторна діагностика, проведена наприкінці навчального року, виявила статистично значущі відмінності між експериментальною та контрольною групами. За когнітивним компонентом соціального інтелекту експериментальна група продемонструвала середній бал 7,8 (з 10), контрольна – 6,2 ($t=3,45$, $p<0,01$). За емоційним компонентом експериментальна група показала 8,2 бали, контрольна – 6,5 балів ($t=4,12$, $p<0,001$). За поведінковим компонентом різниця була найбільш вираженою: експериментальна група – 8,5 балів, контрольна – 6,3 бали ($t=4,87$, $p<0,001$).

Інтегральний показник соціального інтелекту в експериментальній групі зріс з 6,1 до 8,2 балів (приріст 34%), у контрольній групі – з 6,0 до 6,4 балів (приріст 7%). Частка учнів

з високим рівнем соціального інтелекту в експериментальній групі збільшилася з 22% до 58%, тоді як у контрольній групі – лише з 24% до 28%.

Спостереження за учнями експериментальної групи виявило якісні зміни у міжособистісній взаємодії: збільшилася кількість ініційованих соціальних контактів, знизився рівень конфліктності, підвищилася здатність до конструктивного діалогу та компромісу. Діти частіше виявляли емпатійну підтримку однокласників, демонстрували толерантність до відмінностей, ефективніше працювали в командах.

Анкетування вчителів підтвердило позитивну динаміку: 87% педагогів відзначили покращення соціальної взаємодії в експериментальних класах, 79% зафіксували підвищення рівня емоційного інтелекту учнів, 82% констатували зростання здатності до кооперації та взаємопідтримки. Батьки учнів експериментальної групи також повідомили про позитивні зміни: 73% зазначили, що діти стали краще розуміти емоції інших членів сім'ї, 68% відзначили підвищення здатності дитини до конструктивного вирішення конфліктів з однолітками.

Отримані дані підтверджують гіпотезу про позитивний вплив комунікативно-орієнтованого навчання англійської мови на розвиток соціального інтелекту молодших школярів. Цей вплив можна пояснити кількома механізмами.

По-перше, комунікативні методики створюють численні ситуації автентичної міжособистісної взаємодії, що вимагає активізації всіх компонентів соціального інтелекту [Richards 2006 : 31]. Необхідність досягти комунікатив-

ної мети англійською мовою змушує учнів уважно спостерігати за партнером, розпізнавати його комунікативні наміри, адаптувати власну поведінку.

По-друге, рольові ігри та драматизація дозволяють безпечно експериментувати з різними соціальними ролями та стратегіями поведінки [Littlewood 1981 : 47]. «Захист» іноземною мовою знижує особистісну тривожність, що сприяє більшій відкритості до нового соціального досвіду.

По-третє, систематична робота з емоційним лексиконом англійською мовою розвиває емоційну обізнаність та здатність до вербалізації почуттів [Goleman 2018 : 167]. Назвати емоцію – перший крок до її усвідомлення та регуляції. Багатий емоційний словник іноземною мовою збагачує емоційний інтелект загалом.

По-четверте, міжкультурний аспект вивчення англійської мови розширює соціальні рамки, формує розуміння різноманітності людських цінностей, норм та стратегій поведінки [Thornton 2018 : 114]. Це розвиває когнітивну гнучкість, толерантність, здатність до децентрації – важливі складові соціального інтелекту [Kihlstrom, Cantor 2000 : 368].

По-п'яте, груповий характер більшості комунікативних активностей природно розвиває навички кооперації, узгодження дій, взаємопідтримки. Успіх спільної діяльності безпосередньо залежить від здатності до ефективної соціальної взаємодії, що мотивує розвиток відповідних компетентностей [Widdowson 1978 : 89].

Важливо відзначити, що ефект переноситься за межі уроків англійської мови. Спостереження показали, що навички, сформовані в процесі іншомовної комунікації, учні

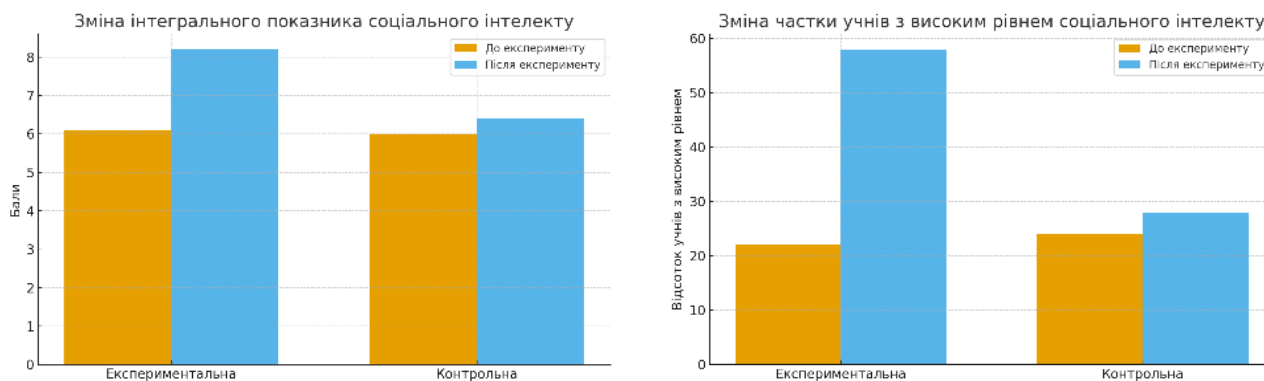

Рис. 1. Динаміка досліджуваного поняття

успішно використовують у взаємодії рідною мовою, у різних соціальних контекстах. Це свідчить про формування стійких патернів соціально-інтелектуальної поведінки [Sternberg, Smith 1985 : 183].

Висновки. Проведене дослідження дозволяє зробити такі висновки. Соціальний інтелект молодших школярів є інтегративною характеристикою, що включає когнітивний, емоційний та поведінковий компоненти і детермінує ефективність міжособистісної взаємодії. Молодший шкільний вік є сензитивним періодом для розвитку соціального інтелекту, що актуалізує пошук ефективних педагогічних засобів його формування.

Комунікативно-орієнтований підхід до навчання англійської мови, що передбачає автентичну комунікацію, інтерактивні методики, рольові ігри, проектну діяльність, створює сприятливі умови для розвитку всіх компонентів соціального інтелекту. Специфіка іншомовної комунікації знижує соціальну тривожність та сприяє експериментуванню з соціальними ролями і стратегіями взаємодії.

Емпіричне дослідження підтвердило ефективність спеціально організованого комунікативно-орієнтованого навчання англійської мови для розвитку соціального інтелекту. Учні експериментальної групи продемонстрували статистично значно вищі показники за всіма компонентами соціального інтелекту порівняно з контрольною групою. Інтегральний показник соціального інтелекту в експериментальній групі зріс на 34% проти 7% у контрольній групі.

Найбільший ефект зафіксовано в розвитку емоційного компонента (розпізнавання

емоцій, емпатія) та поведінкового компонента (комунікативні навички, кооперація, вирішення конфліктів). Позитивна динаміка підтверджена не лише тестовими даними, а й результатами спостережень, анкетування вчителів та батьків.

Механізмами впливу комунікативно-орієнтованого навчання англійської мови на соціальний інтелект є створення численних ситуацій автентичної міжособистісної взаємодії, безпечне експериментування з соціальними ролями через іноземну мову, збагачення емоційного лексикону, розширення соціально-культурних рамок сприйняття, природний розвиток навичок кооперації в груповій діяльності.

Практична значущість дослідження полягає в розробці та апробації програми комунікативно-орієнтованого навчання англійської мови з акцентом на розвиток соціального інтелекту, яка може бути впроваджена в практику роботи початкової школи. Результати дослідження можуть бути використані для підготовки та підвищення кваліфікації вчителів англійської мови, розробки навчально-методичних матеріалів.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо в *longitudinal studies* для відстеження довготривалого ефекту комунікативно-орієнтованого навчання на соціальний інтелект, дослідженні специфіки розвитку окремих компонентів соціального інтелекту залежно від типу комунікативних активностей, вивченні можливостей інтеграції цифрових технологій у комунікативно-орієнтоване навчання для підсилення ефекту розвитку соціального інтелекту.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гоулман Д. Емоційний інтелект. Харків : Віват, 2018. 512 с.
2. Одарчук Н. А., Хмельова І. І. *Наукові актуалітети розвитку емоційного інтелекту молодших школярів. Академічні студії. Серія «Гуманітарні науки» : науковий журнал Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради. Луцьк : Видавничий дім «Гельветика». Вип. 3, 2023. С. 68–73.*
3. Харченко С. В. Структура соціального інтелекту особистості. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки». 2017. Вип. 6. Т. 1. С. 127–132.*
4. Canale M., Swain M. From Communicative Competence to Communicative Language Pedagogy. *Language and Communication* / Ed. by J. Richards, R. Schmidt. London : Longman, 1983. P. 2–27.
5. Goleman D. *Emotional Intelligence: Why It Can Matter More Than IQ*. New York : Bantam Books, 2018. 358 p.
6. Guilford J. P. *The Nature of Human Intelligence*. New York : McGraw-Hill, 1967. 538 p.
7. Hymes D. H. On Communicative Competence. *Sociolinguistics* / Ed. by J. B. Pride, J. Holmes. Harmondsworth : Penguin, 1972. P. 269–293.

8. Kihlstrom J. F. Social Intelligence. Handbook of Intelligence / Ed. by R. J. Sternberg. Cambridge : Cambridge University Press, 2000. P. 359–379.
9. Littlewood W. Communicative Language Teaching. Cambridge : Cambridge University Press, 1981. 108 p.
10. Richards J. C. Communicative Language Teaching Today. Cambridge : Cambridge University Press, 2006. 47 p.
11. Sternberg R. J. Social Intelligence and Decoding Skills in Nonverbal Communication / R. J. Sternberg, B. E. Smith. Social Cognition. 1985. Vol. 3, № 2. P. 168–192.
12. Thorndike E. L. Intelligence and Its Uses. Harper's Magazine. 1920. Vol. 140. P. 227–235.
13. Thornton K. Developing Social Intelligence Through Collaborative Learning in Primary Classrooms. Education 3-13. 2018. Vol. 46, № 1. P. 103–116. DOI: 10.1080/03004279.2016.1169482
14. Widdowson H. G. Teaching Language as Communication. Oxford : Oxford University Press, 1978. 168 p.

REFERENCES

1. Goleman, D. (2018). *Emotsiyni intelekt* [Emotional Intelligence]. Vivat. 512 s. [in Ukrainian]
2. Odarchuk, N. A., & Khmeliova, I. I. (2023). Naukovi aktualitety rozvytku emotsiynoho intelektu molodshykh shkoliariv [Necessity of developing junior schoolchildren's emotional intelligence]. *Akademichni studii. Seriya «Humanitarni nauky»* [Academic Studies. Series «Humanities»], 3, S. 68–73. (in Ukrainian)
3. Kharchenko, S. V. (2017). Struktura sotsialnoho intelektu osobystosti [Structure of social intelligence of personality]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Seriya «Psykhologichni nauky»* [Scientific Bulletin of Kherson State University. Series «Psychological Sciences»], 6(1), pp. 127–132. [in Ukrainian]
4. Canale, M., & Swain, M. (1983). From Communicative Competence to Communicative Language Pedagogy. In J. Richards & R. Schmidt (Eds.), *Language and Communication*. Longman. pp. 2–27
5. Goleman, D. (2018). *Emotional Intelligence: Why It Can Matter More Than IQ*. Bantam Books. 358 p.
6. Guilford, J. P. (1967). *The Nature of Human Intelligence*. McGraw-Hill. 538 p.
7. Hymes, D. H. (1972). On Communicative Competence. In J. B. Pride & J. Holmes (Eds.), *Sociolinguistics* Penguin. pp. 269–293.
8. Kihlstrom, J. F., & Cantor, N. (2000). Social Intelligence. In R. J. Sternberg (Ed.), *Handbook of Intelligence*. Cambridge University Press. pp. 359–379.
9. Littlewood, W. (1981). *Communicative Language Teaching*. Cambridge University Press. 108 p.
10. Richards, J. C. (2006). *Communicative Language Teaching Today*. Cambridge University Press. 47 p.
11. Sternberg, R. J., & Smith, B. E. (1985). Social Intelligence and Decoding Skills in Nonverbal Communication. *Social Cognition*, 3(2), pp. 168–192.
12. Thorndike, E. L. (1920). Intelligence and Its Uses. *Harper's Magazine*, Vol. 140, pp. 227–235.
13. Thornton, K. (2018). Developing Social Intelligence Through Collaborative Learning in Primary Classrooms. *Education 3-13*, 46(1), pp. 103–116. <https://doi.org/10.1080/03004279.2016.1169482>
14. Widdowson, H. G. (1978). *Teaching Language as Communication*. Oxford University Press. 168 p.

N. A. ODARCHUK

*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Conversational English Department,
Lesya Ukrainka Volyn National University, Lutsk, Ukraine
E-mail: natalylutsk@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-2647-2159>*

O. A. MISIUK

*Master Student at the Faculty of Foreign Philology,
Lesya Ukrainka Volyn National University, Lutsk, Ukraine
E-mail: oleksandra.misiuk@gmail.com*

SOCIAL INTELLIGENCE AS A RESULT OF COMMUNICATIVE-ORIENTED ENGLISH LANGUAGE TEACHING IN PRIMARY SCHOOL

The article investigates the influence of the communicative-oriented approach to English language teaching on the development of social intelligence in primary school pupils. It analyzes the theoretical foundations for the formation of social intelligence within the context of foreign language education, defines the specifics of communicative-oriented teaching in primary school, and establishes a correlation between students' English language proficiency level and their social intelligence indicators. Social intelligence is viewed as an integrative characteristic of an individual, encompassing

cognitive, emotional, and behavioral components, which determines the effectiveness of interpersonal interaction. The communicative-oriented approach is characterized by creating authentic communication situations, using interactive methods, role-playing games, and project activities, all of which activate every component of social intelligence. An empirical study was conducted during the 2024–2025 academic year involving 120 pupils from the 3rd and 4th grades of the Communal Educational Institution “Lutsk Lyceum No. 9 of the Lutsk City Council.” The experiment’s results confirm a statistically significant impact of specially organized communicative-oriented teaching on the development of social intelligence: the integral indicator in the experimental group increased by 34% compared to 7% in the control group. The greatest effect was observed in the development of the emotional component and behavioral skills of interpersonal interaction. The identified mechanisms of influence include: creating numerous situations for authentic communication, safe experimentation with social roles, enriching emotional vocabulary, expanding socio-cultural frameworks of perception, and the natural development of cooperation skills. The practical significance of the research lies in developing a communicative-oriented English language teaching program with a focus on social intelligence development for primary school.

Key words: social intelligence, communicatively-oriented learning, English, primary school, interpersonal interaction, emotional competence, young schoolchildren.

Дата першого надходження рукопису до видання: 17.09.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 13.10.2025

Дата публікації: 28.11.2025